

Time: 3 Hours

Marks: 100

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) All questions carry equal marks.
 - 3) Figures to the right indicate marks to a sub-question.

Q 1. Attempt any two of the following.

A	Trace the evolution of Indian administration under British Raj.	10
B	Critically evaluate the salient features of Indian administration.	10
C	Discuss the District Administration in India since Independence.	10

Q 2. Attempt any two of the following.

A	Discuss the scheme of examination for recruiting the higher civil servants in India.	10
B	Explain the historical background, constitutional provisions, composition and functions of the Union Public Service Commission.	10
C	Examine the different training institutions for the All-India Services.	10

Q 3. Attempt any two of the following.

A	Explain the concept of budget and discuss its significance.	10
B	Examine the stages in the Enactment of the Union Budget.	10
C	Critically evaluate the functions and the working of the Public Accounts Committee.	10

Q 4. Attempt any two of the following.

A	Define Corruption and explain various causes of corruption in India.	10
B	Write a detailed note on Central Vigilance Commission.	10
C	Explain the rise of the concept of citizen's charter in India and examine the goals and challenges in implementing the charter.	10

Q 5. Attempt any two of the following.

A	Explain the features of the New Training Policy of the Government of Maharashtra.	10
B	Examine the role of comptroller and auditor general of India in ensuring the financial accountability.	10
C	Discuss the role of non-governmental organizations in India.	10

वेळ: तीन तास

गुण: 100

कृपया आपल्याला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे हे तपासून घ्यावे.

सूचना: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

3) उजवीकडील अंक उप प्रश्नांचे गुणधर्म दर्शवतात.

प्रश्न १. खालील तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) ब्रिटीशकालीन भारतीय प्रशासनाचा थोडक्यात आढावा घ्या. 10
- ब) भारतीय प्रशासनाच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांचे सूक्ष्म मूल्यांकन करा. 10
- क) स्वातंत्र्य पूर्व भारतातील जिल्हा प्रशासनावर सविस्तर चर्चा करा. 10

प्रश्न २. खालील तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) अखिल भारतीय सेवा भरतीच्या परीक्षा रचनेविषयी सविस्तर चर्चा करा. 10
- ब) केंद्रीय लोकसेवा आयोगाची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी, घटनेतील तरतुदी, आयोगाची रचना आणि कार्याबद्दल माहिती लिहा. 10
- क) भारतातील अखिल भारतीय सेवांच्या प्रशिक्षणाकरिता कार्यरत असणाऱ्या विविध संस्था सांगा. 10

प्रश्न ३. खालील तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) अर्थसंकल्पाची व्याख्या सांगून त्याचे महत्त्व विशद करा. 10
- ब) अंदाजपत्रकाचे अधिनियमन मधील विविध टप्पे स्पष्ट करा. 10
- क) लोक लेखा समितीचे अधिकार व कार्ये यांचे सूक्ष्म मूल्यांकन करा. 10

प्रश्न ४. खालील तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) भ्रष्टाचाराची व्याख्या सांगा व भारतातील भ्रष्टाचाराची कारणे नमूद करा. 10
- ब) केंद्रीय दक्षता आयोगावर सविस्तर टीप लिहा. 10
- क) भारतातील 'नागरिकांची सनद' या संकल्पनेचा उदय, त्यांची उद्दिष्टे व अंमलबाजवणीतील अडचणींवर भाष्य करा. 10

प्रश्न ५. खालील तीनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) महाराष्ट्र शासनाच्या नवीन प्रशिक्षण धोरणाची वैशिष्ट्ये सांगा. 10
- ब) नियंत्रक व महालेखापरिक्षकाची वितीय जबाबदरीतील भूमिका स्पष्ट करा. 10
- क) भारतातील स्वयंसेवी संस्थांच्या भूमिकेवर चर्चा करा. 10